

שם: _____

כיתה: _____

תאריך: _____

חנוכה: גבורה, חירות ופרסום הנס

דף עבודה

1 השלימו בעזרת מחסן המילים.

כסלו | מודיעין | שמונה | שמש | מכבים | שמן

- א. חנוכה מתחיל בכ"ה ב־ _____ .
- ב. החג נמשך _____ ימים.
- ג. בעזרת ה־ _____ מדליקים את שאר הנרות.
- ד. מתתיהו ובניו יצאו מ־ _____ .
- ה. המורדים נקראו גם _____ .
- ו. בחנוכה אוכלים מאכלים מטוגנים ב־ _____ .

2 התאימו כל מושג להסבר.

טור א

טור ב

1. חשמונאים

2. פרסומי ניסא

3. על הניסים

4. חנוכה

5. הלניזם

6. מעוז צור

☐ פיוט ששרים אחרי ההדלקה☐ הצגת החנוכייה לעיני כולם☐ תוספת לתפילה בחנוכה☐ התרבות היוונית☐ משפחת מתתיהו ובניו☐ חנוכת המקדש מחדש

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכון.

א. לחנוכייה יש שבעה קנים.

ב. סיפור פך השמן מופיע בתלמוד הבבלי.

ג. בכל לילה מוסיפים נר אחד.

ד. מרוץ הלפידים יוצא מירושלים אל מודיעין.

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

4 מיינו: האם המנהג או הרעיון מדגיש את הנס או את הגבורה?

סיפור פך השמן | «נס לא קרה לנו» | תפילת «על הניסים» | מרוץ הלפידים | הסביבון | מלחמת יהודה המכבי

גבורה	נס

5 השלימו את טבלת ההשוואה.

מנורת המקדש	חנוכייה	
		מספר קנים
		איפה משתמשים בה?
סמל מדינת ישראל		מה היא מסמלת היום?

6 בחרו בתשובה הנכונה.

- א. מדוע נוהגים להעמיד את החנוכייה בחלון?
- כדי שהבית יהיה חם
 - כדי לפרסם את הנס
 - כדי לחסוך בחשמל
- ב. כמה נרות מדליקים בלילה הרביעי (בלי השמש)?
- ארבעה
 - שלושה
 - שמונה

החנוכייה של שתי המשפחות

אריאל עבר השנה לבניין חדש. בערב הראשון של חנוכה ראה מחלון חדרו את חלון השכנים ממול: גם שם עמדה חנוכייה, אבל נר אחד בלבד בער בה, ולידו – השמש.

בערב השני הוסיף אביו של אריאל נר, וגם אצל השכנים דלקו שני נרות. כך המשיכו ערב אחר ערב, כאילו שתי המשפחות משוחחות בלי מילים.

בערב השמיני דפק אריאל על דלת השכנים עם צלחת סופגניות. פתחה לו ילדה בשם תמר. «ראיתי את החנוכייה שלכם כל השבוע», אמר. תמר חייכה: «גם אנחנו ראינו את שלכם. זה הרגיש כמו לחגוג ביחד».

8

.X

ב.

۱.

9

10

11

12

13

תשובות – חנוכה: גבורה, חירות ופרסום הנס

1 השלימו בעזרת מחסן המילים.

- א. חנוכה מתחיל בכ"ה ב־**כסלו**.
 ב. החג נמשך **שמונה** ימים.
 ג. בעזרת ה־**שמש** מדליקים את שאר הנרות.
 ד. מתתיהו ובניו יצאו מ־**מודיעין**.
 ה. המורדים נקראו גם **מכבים**.
 ו. בחנוכה אוכלים מאכלים מטוגנים ב־**שמן**.

2 התאימו כל מושג להסבר.

טור א

טור ב

1. חשמונאים

6 פיוט ששרים אחרי ההדלקה

2. פרסומי ניסא

2 הצגת החנוכייה לעיני כולם

3. על הניסים

3 תוספת לתפילה בחנוכה

4. חנוכה

5 התרבות היוונית

5. הלניזם

1 משפחת מתתיהו ובניו

6. מעוז צור

4 חנוכת המקדש מחדש

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכון.

- א. לחנוכייה יש שבעה קנים. **לא נכון** – לחנוכייה שמונה קנים ושמש; למנורת המקדש שבעה.
 ב. סיפור פך השמן מופיע בתלמוד הבבלי. **נכון**
 ג. בכל לילה מוסיפים נר אחד. **נכון**
 ד. מרוץ הלפידים יוצא מירושלים אל מודיעין. **לא נכון** – נוהגים לצאת ממודיעין, עירם של החשמונאים

4 מיינו: האם המנהג או הרעיון מדגיש את הנס או את הגבורה?

גבורה	נס
«נס לא קרה לנו», מרוץ הלפידים, מלחמת יהודה המכבי	סיפור פך השמן, תפילת «על הניסים», הסביבון

5 השלימו את טבלת ההשוואה.

מנורת המקדש	חנוכייה	
7	8 ושמש	מספר קנים
במקדש, בכל יום	בבית, בחנוכה	איפה משתמשים בה?
סמל מדינת ישראל	את נס חנוכה ופרסומו	מה היא מסמלת היום?

6 בחרו בתשובה הנכונה.

- א. מדוע נוהגים להעמיד את החנוכייה בחלון?
 ○ כדי שהבית יהיה חם ● **כדי לפרסם את הנס** ○ כדי לחסוך בחשמל
- ב. כמה נרות מדליקים בלילה הרביעי (בלי השמש)?
 ● **ארבעה** ○ שלושה ○ שמונה

8 על פי «החנוכייה של שתי המשפחות» השלימו.

- א. בערב הראשון דלקו בחלון השכנים נר אחד ו-**השמש**.
- ב. בערב השמיני הביא אריאל צלחת **סופגניות**.
- ג. הילדה שפתחה את הדלת נקראה **תמר**.

9 איך מתקיים בסיפור הרעיון של «פרסומי ניסא»? הסבירו.

תשובה אפשרית: החנוכיות עמדו בחלון וכל אחד ראה את החנוכייה של האחר; האור שפורסם החוצה יצר קשר בין השכנים.

10 במה דומה האור של החנוכייה לעזרה לאחרים? כתבו דוגמה משלכם ל«הוספת אור» בקהילה.

תשובה אפשרית: כמו שנר מאיר בחושך, מעשה טוב מאיר לאחרים; למשל: לבקר שכן בודד, לאסוף משחקים לילדים.

11 ציירו חנוכייה כפי שהיא נראית בלילה החמישי, וסמנו את השמש ואת הנרות הדולקים.

תשובה אפשרית: חנוכייה עם שמש וחמישה נרות דולקים.

12 מה הייתם עושים אילו רוב החברים שלכם היו מוותרים על מנהג שחשוב למשפחה שלכם? קשרו לבחירה של המכבים.

תשובה אפשרית: תשובה אישית שמזכירה שמירה על זהות גם כשקשה, כמו המכבים, אולי תוך כבוד לחברים ושיחה איתם.

13 אתגר: «הדיון: על הניסים או נס לא קרה לנו?» – מה, לדעתכם, הסיבה העיקרית לניצחון החשמונאים? הציגו את שתי הגישות ונמקו את עמדתכם.

תשובה אפשרית: גישה אחת: הניצחון הוא נס (כמו בתפילת «על הניסים»). גישה אחרת: הניצחון בא מגבורה ומאמץ אנושי («נס לא קרה לנו»). עמדה אישית עם נימוק.